

დღეღმევა

№6, 2014

ძვირფასო მშობლებო, ამჯერად თქვენ მოგმართავთ!

2014 წლის იანვრის ნომერში ჩვენს პატარა მკითხველს ვახარეთ, რომ კულტურის სამინისტრომ საბავშვო ჟურნალ „დილას“ არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სტატუსი მიანიჭა და ამით საუკუნეს გადაცილებული საბავშვო ჟურნალი გადარჩა;

მაგრამ, სამწუხაროდ, სიხარული ნაადრევი გამოდგა. კულტურის სამინისტრომ დაპირებულ დაფინანსებაზე უარი გვითხრა. ჟურნალი კვლავ სასონარკვეთისა და იმედის გასაყართან დგას. ხვალინდელი დღე არცთუ ისე იმედიანია.

ძვირფასო მშობლებო, ვიდრე თქვენ მოგმართავდით და შეგანუხებდით, მანამდე პარლამენტის განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის კომიტეტს მივმართეთ შეკითხვით, ჰქონდა თუ არა მნიშვნელობა იმას, როგორ შეწყვეტდა არსებობას საუკუნეს გადაცილებული ჟურნალი – ძეგლის სტატუსით თუ ამ წოდების გარეშე. კომიტეტის თავმჯდომარემ, ბატონმა ივანე კილურაძემ, ჩვენი სატიკივარი გულთან მიიტანა და კულტურის სამინისტროს წერილით მიმართა: „დღეს „დილა“ ერთადერთი საყმაწვილო ლიტერატურული ჟურნალია და შთამომავლობა არ გვაპატიებს, თუ ჩვენს მოზარდ თაობას წავართმევთ ასეთ მნიშვნელოვან სულიერ საზრდოს“. ბატონ ივანე კილურაძეს სამინისტროდან ძალიან ლაკონიურად უპასუხეს: „სამწუხაროდ, ვერ შევძლებთ თქვენი თხოვნის დაკმაყოფილებას. მინისტრის მოადგილე მანანა ბერიკაშვილი“.

ძვირფასო მშობლებო, მიუხედავად ასეთი უარისა, „დილის“ თანამშრომლებს ფარ-ხმალი მაინც არ დაგვიყრია და ელექტრონული ფოსტის მეშვეობით ჩვენი გასაჭირი პრემიერ-მინისტრს მივანვდინეთ!

თქვენ წარმოიდგინეთ, პასუხიც დაგვიბრუნდა მთავრობის კანცელარიიდან, ოღონდ არა ჩვენს სატიკივარზე: მათ დაგვიდასტურეს წერილის მიღების ფაქტი. იქვე გვატყობინებდნენ, ნამდვილ პასუხს კულტურის სამინისტრო გაგცემთ?!

უფალო, დაიფარე საქართველო!..

ძვირფასო მეგობრებო, მშობლებო, კულტურის სამინისტრომ ხომ უკვე ორჯერ გაგვცა პასუხი, თანაც ორჯერვე უარყოფითი. ეტყობა, ახალ მთავრობას „ახალი წესი“ აქვს, უარყოფითი პასუხი თუ სამჯერ არ მიიღე, ისე ორი უარი ნამდვილ პასუხად არ ჩაითვლება!

ახლა კი თქვენ მოგმართავთ, კეთილო, ბრძენო ქართველო ხალხო, დაგვეხმარეთ, ყველამ ერთად გადავარჩინოთ საუკუნეს გადაცილებული საბავშვო ჟურნალი „დილა“ და ერთად აღვნიშნოთ ჟურნალის საიუბილეო თარიღი – 110 წელი.

გამოუწერეთ თქვეს შვილებს, შვილიშვილებს, ახლობლებს ჟურნალი „დილა“. თითოეული ხელმონერა სიცოცხლეს გაუხანგრძლივებს ჟურნალს!

განსაკუთრებით კი საჯარო სკოლის მესვეურთ გვინდა მივმართოთ: გამოუწერეთ ჟურნალი თქვენი დაწყებითი კლასის მოსწავლეებს სკოლის ბიბლიოთეკის საშუალებით (თუნდაც 3-4 ცალი)!

ჩვენ კი, „დილის“ თანამშრომლები, გპირდებით: ჟურნალი, როგორც ყოველთვის, მისი პატარა მკითხველის ერთგული და დაუზარელი მეგობარი იქნება იმ ჯადოსნურ სამყაროში, რომელსაც სიყვარულის, სიკეთისა და პატიოსნების საუფლო ჰქვია!

ჟურნალი გამოდის თვეში ერთხელ: საცალო გასაყიდი ფასია 2 ლარი.

ერთი წლით გამოწერის ფასი შეადგენს 24 ლარს, ექვსი თვით – 12 ლარს.

ჟურნალის გამოწერა უკვე შესაძლებელია: ამისთვის საჭიროა დარეკოთ ან მიაკითხოთ პრესის გავრცელების სააგენტოებს:

elva.ge ტელ: 2 38 26 73;

2 38 26 74;

საქ. პრესა+ ტელ: 2 51 85 18.

ჟურნალ „დილის“ საბანკო რეკვიზიტია:

ააიპ საბავშვო მწერლობის განვითარების ასოციაცია

თიბისი ბანკი

ბანკის კოდი: BAGAGE22

ა/ა: GE69BG0000000177796300

ლაბუა და ჩიორა

ერთ უდაბურ და უსიერ მუხნარში ძალიან ლამაზი, ჭრელფრთეა და წითელგულა ორი ჩიტი ცხოვრობდა. მათზე კარგი მგალობელი ფრინველი იმ არემარეში არ მოიძებნებოდა. ხის ტოტზე ჩამომსხდრები, დილაუთენია საამურ და ტკბილ ჭიკჭიკს იწყებდნენ, რაც ტყეში ყველა სულიერს სიამოვნებას ჰგვრიდა და ესალბუნებოდა. ერთს, რომელსაც თავზე ბუმბული ქოჩორივით ჩამოშლოდა, ლაბუა

ერქვა, მეორეს ჩიორას ეძახდნენ. როცა ლაბუა გალობით დაიღლებოდა, ჩიორა აგრძელებდა და ასე, საღამომდე შეხმატკბილებულად ჭიკჭიკებდნენ.

ზაფხული იდგა. მზე ღონიერი და დამშანთავი სხივებით მუხნარს დააცხრა, მდინარეები დააშრო. მათ კალაპოტში მინა დაიბზარა და დასკდა, შემდეგ მოჩუხუხე, ცივი წყაროებიც გაქრნენ. გახმა, გადაიხრუკა ყველაფერი. მზის ძალამ მცენარეებიც გადაბუგა და ტყე სიკვდილის პირას მიიყვანა. ირგვლივ შიმშილმა დაისადგურა.

ლაბუა და ჩიორა გაფიტულ ტოტზე ჩამომსხდარიყვნენ. ტყის ხილის ჩირიც კი აღარსად ეგულებოდათ, ისე ჩამოხმნენ და დაჩიავდნენ, რომ ველარც გალობდნენ და ველარც დაფრინავდნენ.

- ჩიორა, მშია, მწყურია.
- მეც, ლაბუა, საშინლად მშია. ეს რა საშინელებაა!

- ნეტა, წვიმა მაინც მოვიდეს, წყალსაც დავლევდით და გუბურებშიც ვიჭყუმპალავებდით.

- ეჰ, წვიმა კარგი იქნებოდა!

ჩიტებმა ტყეში კაცი შენიშნეს, რომელიც ხის ძირში ჩაცუტყულიყო და ჩიტბადეს აწყობდა.

- შეხედე, შიგნით პურის ნამცეცებს ყრის, - ნერწყვი გადაყლაპა ლაბუამ, - როგორ მშია

- ძალა მოვიკრიბოთ და სხვა ხეზე გადავფრინდეთ. ნუ უყურებ!

- ცოტას ავკენკავ, თავს ველარ ვიკავებ...
- მახეში გინდა გაება?!

- ასე ცხოვრება აღარ შემიძლია, მირჩევნია, გალიაში ვიჯდე და მაძლარი ვიყო, - თქვა თუ არა ლაბუამ, ჩიტბადისკენ გაქარქარდა, დაფშვნილ პურთან დაფრინდა და ნამცეცებს ხარბად დაუნყო კენკვა.

კაცმა ზონარი მოქაჩა და ლაბუა ბადეში მოამწყვდია. ჩიტი საცოდავად აფართხალდა;

საშველად ჩიორას მოუხმო, მაგრამ ჩიტბადესთან კაცმა მიიღბინა და ლაბუა ხელისგულში მოიქცია.

– რა ლამაზი ჩიტი დამიჭერია, – გახარებულმა წამოიძახა, – ჩემს გოგო-ბიჭებს როგორ გაუხარდებათ, – ლაბუა პატარა გალიაში შეუშვა, ჩიტბადე აკეცა, მხარზე გადაიკიდა და სახლის გზას გაუყვა.

ჩიორას ძალა მიეცა, ხიდან ხეზე ხტებოდა და დატყვევებულ მეგობარს კვალდაკვალ მიჰყვებოდა. სახლამდე მიაცილა და მოწყენილი ეზოში ხის ტოტზე ჩამოჯდა. სახლიდან ბავშვების ჟივილ-ხივილი შემოესმა – ისინი, აღტაცებულები, ლაბუას სილამაზით ტკბებოდნენ. ახლოს მიფრინდა; ფანჯრის გისოსზე ჩამოჯდა და ოთახში შეიხედა. მისი მეგობარი დიდ, ლამაზ გალიაში ჩაესვათ, უამრავი პურის ნამცეცი დაეყარათ და შუშის ჭურჭლით წყალიც დაედგათ.

ლაბუა გალიის ძირში ჩამჯდარიყო, ნახორხალს ხარბად შეექცეოდა, შემდეგ წყალთან მიფრინდა, დალია და ისევ პურის ნაფხვენთან დაბრუნდა. როდესაც შიმშილის

გრძნობა დაიოკა, ქანდარაზე ახტა და ჩვეული გალობა დაიწყო. საამურმა ჰანგებმა ოჯახის ყველა წევრი დაატყვევა, გალიას ირგვლივ შემოუსხდნენ და ლაბუას მორაკრაკე ხმას მოჯადოებულებით მიაყურადეს.

ასე გრძელდებოდა ყოველდღე. ჩიორა მეგობრის შორიახლოს, ეზოში, ხეზე დაბინავდა. დამშეული ახლა მარტოობასაც დაედარდიანებინა. ლაბუას კი საჭმელ-სასმელი თავზე საყრელი ჰქონდა, როდესაც წყურვილის ან შიმშილის გრძნობას მოიკლავდა, ქანდარაზე შეხტებოდა, ყელს მოიღერებდა და გალობდა და გალობდა. უზრუნველი ცხოვრებისგან გასუქდა და ბურთივით დამრგვალდა, მაგრამ გალიის ორი ქანდარა მალე მობეზრდა. თავის ტყეში განავარდება მოენატრა, თან ჩიორას გარეშე ყოფნა გულს უკლავდა. მოიწყინა ლაბუამ. ძილში ჩიორასთან გატარებული დღეები ესიზმრებოდა და დილით საშინლად

მხატვარი
ნათია ბაბურიშვილი

სევდიანს ელვიძებოდა. გალობას თავი ანება, მთელი დღე ქანდარაზე გაუნძრევლად იჯდა. ბავშვები მიხვდნენ, რომ ჩიტი კარგად არ იყო და გალია აივანზე გადადგეს, იფიქრეს – ბუნებას შეხედავს და გაიხარებსო.

ჩიორამ მეგობარი შენიშნა, ახლოს მიფრინდა და გალიის გვერდით, აივნის მოაჯირზე ჩამოჯდა:

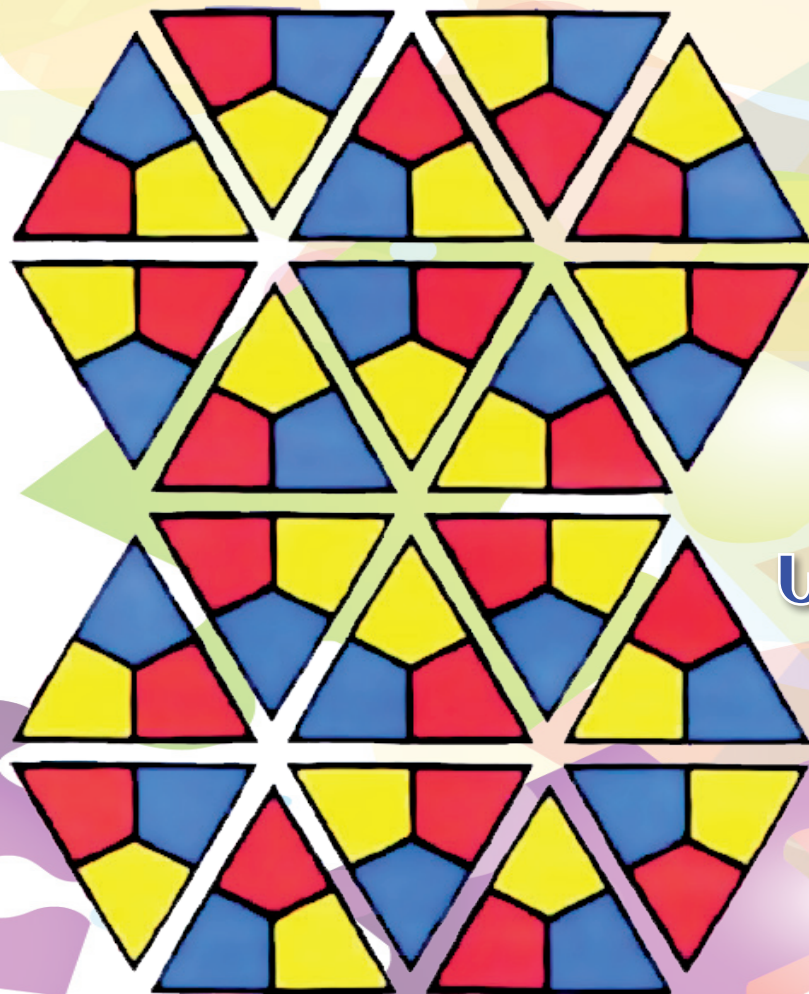
- ლაბუა, როგორ ხარ?
- ცუდად, ჩიორა, ცუდად?
- რატომ? – გაუკვირდა ჩიორას.

- რა უბედურება ყოფილა მარტოობა, უშენოდ ვეღარ ვძლებ. ჩვენი გახრიოკებული და გადაბუგული ტყეც ისე მომენატრა, რომ სულ მესიზმრება. ლამის გავვიწყდე...

- რა ვქნა, როგორ გიშველო? – გალიის კართან მიფრინდა ჩიორა, საკეტზე ჩამოჯდა, ფრთები ღონივრად დაიქნია, რათა ურდული გამოეწია და კარი გაეღო.

ლაბუა გალიის შიგნიდან ნისკარტით ეხმარებოდა. ბევრი წვალეების შემდეგ, სასწაული მოხდა, საკეტი გაიხსნა. ლაბუამ შეიფრთხიალა, კარი გამოაღო და გამოფრინდა. მონატრებული მეგობრები ერთმანეთს ნისკარტებით მიეფერნენ და ტყისკენ გაფრინდნენ. იქ მუხის ხეზე ჩამოსხდნენ და საამური გალობა დაიწყეს.

ამ დროს ნიაჴმა დაუბერა, ცაზე ღრუბლები მორეკა და შხაპუნა წვიმაც წამოვიდა, რაც იმის ნიშანი იყო, რომ ღმერთმა ტყე და იქ მცხოვრები ყველა სულიერი სიკვდილს გადაარჩინა.

თავსატეხი

იპოვე

30

სამკუთხაედი

პირველი-დაბრუნების მოგზაურობის მოყვარულს

ზაფხულის არდადეგები დაიწყო და ბევრი თქვენგანი ალბათ პირველად დალაშქრავს ჩვენი ქვეყნის მთასა და ბარს. გთავაზობთ რამდენიმე რჩევას. იმედია, გამოგადგებათ...

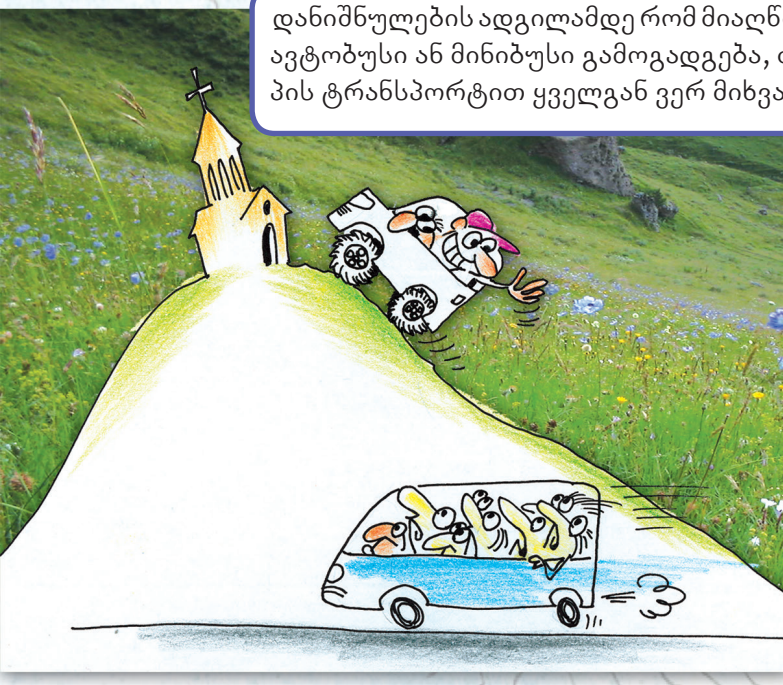
პირველი და მნიშვნელოვანი პირობა: ლაშქრობაში მხოლოდ აუცილებელი ნივთები წაიღე. გახსოვდეს, ნებისმიერი უსარგებლო ნივთის ზურგჩანთით ტარება ზედმეტ თავსატეხს გაგიჩენს.

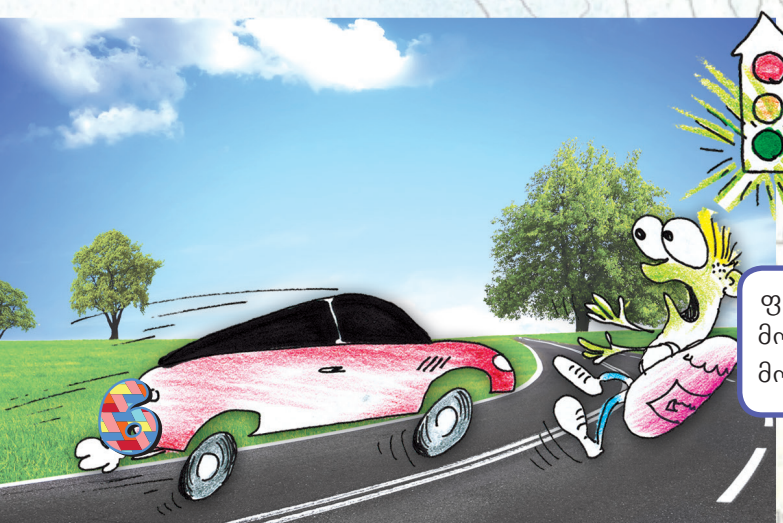
ლაშქრობაში წასვლა გეგმისა და რუკის გარეშე თითქმის წარმოუდგენელია. შეეცადე, აღიჭურვო სათანადო რუკებითა და უფრო თანამედროვე JPS სისტემებით. ასე უფრო ადვილად მიაღწევ მიზანს.

დანიშნულების ადგილამდე რომ მიაღწიო, ამისთვის ავტობუსი ან მინიბუსი გამოგადგება, თუმცა ამ ტიპის ტრანსპორტით ყველგან ვერ მიხვალ...

ისეთ ადგილებში, სადაც ტრანსპორტი იშვიათად დადის, ავტოსტოპის იმედი არ უნდა გქონდეს.

ფეხით კი ყველგან მიხვალ, თუმცა ქუჩაში მოძრაობის წესებს აქაც ისევე უნდა დაემორჩილო, როგორც ქალაქში.

ლაშქრობაში ჯგუფის ხელმძღვანელს ბრმად უნდა ენდო.

კარვის გაშლის შემდეგ მოიტოვე დრო გემრიელი კერძის მოსამზადებლად...
წამოსვლის წინ კი აუცილებლად ჩააქრე ცეცხლი და საგულდაგულოდ დაასუფთავე იქაურობა.

ყოველთვის ეცადე, ბანაკი უსაფრთხო ადგილას მოაწყო...

მთამსვლელობა საუკეთესო სპორტია, თუმცა, შენს ასაკში ცოტა საშიშიც...

შესაძლოა, ღამის გათევა სადმე სოფლად მოგიწიოს. ნუ მოითხოვ განსაკუთრებულ კომფორტს და დაკმაყოფილდი იმ პირობებით, რომელსაც შემოგთავაზებენ.

ზარბიუს იძულო

ზაალ ებანოიძე

იანო და ვისუნია

მინდა უველამ იცოდეს,
 რა ბიჭია ბაჩანა,
 კოლო-ბუსი ოთახში
 რომ არ გააჭაჭანა.
 დიდიდან საღამომდი
 ისმის მისი კროჭინი.
 უკვე დარბის, დანახვაც
 აღარ უნდა ჭოჭინის.
 იძახის: „ვენაცვალე
 ჩემს ბაბუა ავთოსო,
 საახალწლოდ მიუიღის
 ახალთახალ ავტოსო.“

ნამვისხესაც დაგვიდგამს
 მე და ჩემს დას, ანანოს,
 გავიზრდებით ისეთი,
 მტრებს გაჩენა ვანანო!“
 გავიგონებთ სულ მალე
 მის სიმღერას, მომანილს –
 სინარულიძეების
 ცას ეწევა ოჯახი.

– იანო, გოგო, იანო,
 რო გიხმობთ, რატომ გვიანობ?!
 – თათი ჩამჭიდა კალთაში
 ოხერმა ფისუნიაძე.

მხატვარი
ნიკა კობანიძე

თავსატეხი

ამ სურათზე ერთი ბიჭი დანარჩენ ორზე ღონიერია.
 ამასთან, ნიკა გიორგიზე სუსტია, რატის კი ნიკაზე
 მეტი ძალა არ აქვს.

კითხვა: რა ჰქვია წითურ ბიჭს?

კუსუნას ცინკიკა

ირმა მალატიძე

ერთ მინდორში კუები ცხოვრობდნენ. ოჯახის უფროსი, ბატონი კუკური, ყველაზე პატივცემული და დარბაისელი კუ გახლდათ მთელს მინდორსა და მის შემოგარენში. ქმარზე არანაკლებ დინჯი და დაკვირვებული იყო ქალბატონი ნელიც – ბატონი კუკურის მეუღლე და ოჯახის დიასახლისი. ორივე ისე ნელა, ტაატიტ გადაადგილდებოდა, ისეთი ბრძნული გამომეტყველებდა ჰქონდათ, რომ არ შეიძლებოდა, მათ მიმართ უდიდესი პატივისცემით არ განმსჭვალულიყავით. ბავშვებო, ალბათ გაგიგონიათ: დედა ნახე, მამა ნახე, შვილი ისე გამოიხატავს, მაგრამ ამ შემთხვევაში ყველაფერი სხვაგვარად იყო.

როცა მშობლებს პატარა კუ შეეძინათ, ძალიან გაიხარეს. დიდხანს იფიქრეს, რა დავარქვათო, ბევრი სახელი მოიფიქრეს და ისევ გადაიფიქრეს. ბოლოს გადაწყვიტეს – მოდი, კუსი დავარქვათ, მოფერებით კი კუსუნა დავუძახოთო. ყველას მოეწონა სახელი. ნამდვილად პატარა კუს რომ შეეფერება, ისეთიან – თქვეს ნათესავებმა. ასე შეემატა ოჯახს ახალი წევრი, კუსუნა, რომელიც, წესითა და რიგით, მშობლებით დინჯი და აუჩქარებელი უნდა ყოფილიყო, მაგრამ დახეთ საოცრებას – კუსუნა ისეთი ონავარი და ცელქი კუ გაიზარდა, ყველა განცვიფრებაში მოჰყავდა.

– ეს რას მოვესწარიო, – ამბობდა დარცხვენილი მამა. დედაც ძალიან განიცდიდა შვილის ასეთ უცნაურობას.

– კვიცი გვარზე ხტისო, – ამშვიდებდა მოხუცი კუ, კუსუნას დიდი ბაბუა.

– რაღა გვარზე... აბა, რომელს ჰგავს? მე ყველაზე დინჯი და დარბაისელი კუს სახელი მაქვს გავარდნილი. ეს ვის დაემსგავსა, არ ვიცი, – დარდობდა ბატონი კუკური.

– ნუ ნაღვლობ. ნახავ, როგორ დაღვინდება, – ამშვიდებდა მოხუცი კუ.

ერთ მშვენიერ დღეს კი კუსუნამ ისეთი რამ განუცხადა მშობლებს, ქალბატონ ნელის ლამის გული წაუვიდა. ძლივს მოასულიერეს მეზობლებმა. იცით, რა თქვა პატარა კუსუნამ?

– დედა, მამა, გადავწყვიტე, ბაკანი მოვიშორო და აქედან გამოძვრე. ძალიან მძიმეა და მოძრაობაში მიშლის ხელს. და საერთოდ, თავისუფლება მწყურია... ბაკანი კი ძალიან მზლუდავს. აი, ნახავთ, მის გარეშე ქარივით მსუბუქი ვიქნები, კურდღელიც კი ვერ დამენწევაო.

თქვა და შეასრულა კიდეც – ბაკანი მიატოვა, გარეთ გამოძვრა და მშობლებს განუცხადა:

– სამოგზაუროდ მივდივარ. ქვეყნიერება უნდა დავათვალიერო, ახალი მეგობრები გავიჩინო. აბა, ასე ხომ არ ვიჩოჩებ მთელი ცხოვრებაო.

საშინლად შენუხდნენ მშობლები. აქეთ ბატონი კუკური ეხვენა:

– შვილო, ვინ გაიგონა, კუს ბაკანი არ ჰქონდეს, ყველა მასხარად აგიგდებს. მარტო მაგას ვინ ჩივის, ბაკანი ყველა ფათერაკისგან დაგიცავს, ასე კი თავს დაილუპავო.

იქით დედა ცდილობდა შვილის გონს მოყვანას:

– დაგვიჯერე, ჩემო პატარა, თავს დაილუპავ, არსად ნახვიდო.

მაგრამ კუსუნა გაჯიუტდა. ქვა აავდო და თავი შეუშვირა.

– ვერავინ გადამაფიქრებინებს, რადგან ასე მინდა, ესე იგი, ასეც მოვიქცევი!

ადგა და შემსუბუქებულმა გზა სწრაფი ნაბიჯით განაგრძო. დადარდიანებულმა მშობლებმა კუსუნას ბაკანი ზურგზე წამოიკიდეს და შვილს გაჰყვნენ. მაგრამ კუსუნა ისე სწრაფად მიდიოდა, აბა, რას დაენოდნენ. მშობლები იმედს მაინც არ კარგავდნენ და კვალდაკვალ მისდევდნენ.

* * *

მიდის კუსუნა, მიდის, მილილინებს. ძალიან ბედნიერია, რომ მძიმე ტვირთი მოიშორა. უცებ მაყვლის ბურქი დაინახა. შავი, მწიფე ნაყოფი ისე მაცდურად იცქირებოდა, ძალიან მოუნდა პირის ჩაგემრიელება, მაგრამ ვერ შესწვდა. დადგა და ქვემოდან დაუნყო ყურება. მაყვლის ბურქმა ტოტები შეარხია და ცბიერად გაუღიმა:

– პატარა კუსუნავ, გინდა, ჩემი ნაყოფი იგემო? მოდი, ტოტებს ჩამოგინევ და, რამდენიც გინდა მიირთვი.

გაიხარა კუსუნამ. ბურქს მიუახლოვდა. მაყვლის ბურქმა ტოტები დასწია და ეკლებით ჩააფრინდა კუსუნას. საბრალო ერთიანად დაიკანრა და სისხლი წამოუვიდა. ძალიან ეტკინა და ტირილი დაიწყო.

– ნეტავ, ახლა დედა აქ იყოს, ჭრილობას შემიხვევდაო, – გაიფიქრა. მაყვლის ბურქზე კი ძალიან განანყენდა, ასე როგორ მომატყუაო.

ადგა და გზა განაგრძო. მიდის დაღვრემილი, მიდის და უცებ ჭექა-ქუხილი დაიწყო. ცა საავდროდ მოიქუფრა და, ისეთი სეტყვა დაუშინა, სულ კაკლისოდენა მარცვლები ცვიოდა. რამდენიმე კუსუნასაც მოხვდა და თავზე კოპებიც დააჯდა. ძლივს შეასწრო ხის ძირას, თორემ, ალბათ, თავიც გაუტყდებოდა.

– ესლა მაკლდა, – ჩაიბურტყუნა კუსუნამ. ჯერ ჭრილობებიც არ მოშუშებოდა და ახლა თავის ტკივილიც ზედ დაერთო. სეტყვამ რომ გადაილო და მზემ გამოიხედა, კუსუნა სამალავიდან გამოძვრა და გზა განაგრძო. პატარა გუბურას მიადგა. ნაპირზე ბაყაყები მზეს ეფიცებოდნენ.

– გამარჯობა, მეგობრებო! – მიესალმა კუსუნა.

– მეგობარო? ვინ არის შენი მეგობარი? – სიცილი დააყარეს ბაყაყებმა.

– ეს რა უცნაური ჯიშის ხვლიკია... – დაიციყინა ერთმა.

– ხვლიკი? როგორ გეკადრებათ. მე ყველაზე სწრაფი კუ ვარ მსოფლიოში, – ამაყად წარმოთქვა კუსუნამ.

– კუ? რა სასაცილოა, ეტყობა, სარკეში არასოდეს ჩაუხედავს, – აყიყინდა მეორე.

– ალბათ, არ იცის, კუ როგორ გამოიყურება. მოდი, გუბურაში მაინც ჩაიხედე, – დაცინვით თქვა მესამემ.

კუსუნა მართლაც მივიდა გუბურასთან და წყალში ჩაიხედა. იქიდან უცნაური ფორმის ცხოველმა შემოხედა. კუსუნა შეშინებული მოშორდა გუბურას. ბაყაყებმა სიცილი დააყარეს, რაც ძალიან ეწყინა პატარა კუს და გულდათუთქულმა განაგრძო გზა.

ტირის, ტირის, ცრემლებად იღვრება. უკვე ბნელდებოდა და ღამის გასათევად ერთი ბუჩქის ქვეშ შეძვრა. მთვარე ამოვიდა და იქაურობა გაანათა. კუსუნა ბუჩქის ძირას მიუყუდილიყო და სიცივისგან ერთიანად კანკალებდა. მთელი ღამე თვალი არ მოუხუჭავს. ისე შესცივდა, რომ, აღარ იცოდა, რა ელონა. ერთი სული ჰქონდა, როდის ინათებდა.

როგორც იქნა, გათენდა, მზე ამოვიდა და კუსუნაც ცოტა გათბა. მზე ზენიტისკენ იწვედა და სულ უფრო და უფრო აცხუნებდა. გაყინულ კუსუნას ჯერ კი ესიამოვნა მზის ცხელი სხივები, მაგრამ მერე ისე ჩამოცხა, რომ სუნთქვა შეუძლებელი გახდა. მთელი ტანი აენვა. არადა, არც ბუჩქი იდგა არსად, არც ხე, რომ ჩრდილისთვის თავი შეეფარებინა. ისევ ატირდა კუსუნა:

– რა ძალა მადგა, რა კარგად ვიყავი ჩემს ბაკანში, თბილად და მყუდროდ, არც სიცხე მანუხებდა, არც სიცივე, არც ეკალი მკანწავდა და არც არავინ დამცინოდა. ვყოფილიყავი და მეცხოვრა ჩემს მშობლებთან ერთად.

ტიროდა გულამოსკვნილი კუსუნა. უცებ რაღაც ხმა მოესმა. თავი ასწია და სიხარულისგან თვალეხს არ დაუჯერა – დედა და მამა დაინახა, რომლებსაც მისი ბაკანი ზურგზე მოეკიდათ და შვილისკენ მოცოცავდნენ. კუსუნა გაექანა და მშობლებს ჩაეხუტა.

– რა კარგია, რომ მოხვედით. რა მეშველებოდა უთქვენოდ. რა სულელი ვიყავი, რომ არ გიჯერებდით. ჩემი ბაკანი, ჩემი საყვარელი ბაკანი... როგორ გამიჭირდა მის გარეშე, – ცრემლად იღვრებოდა კუსუნა. ტიროდნენ ბატონი კუკური და ქალბატონი ნელიც.

კუსუნა ბაკანში შეძვრა – ძალიან ბედნიერად გრძნობდა თავს. მშობლებმაც გაიხარეს, რომ მათი შვილი, როგორც იქნა, გონს მოეგო.

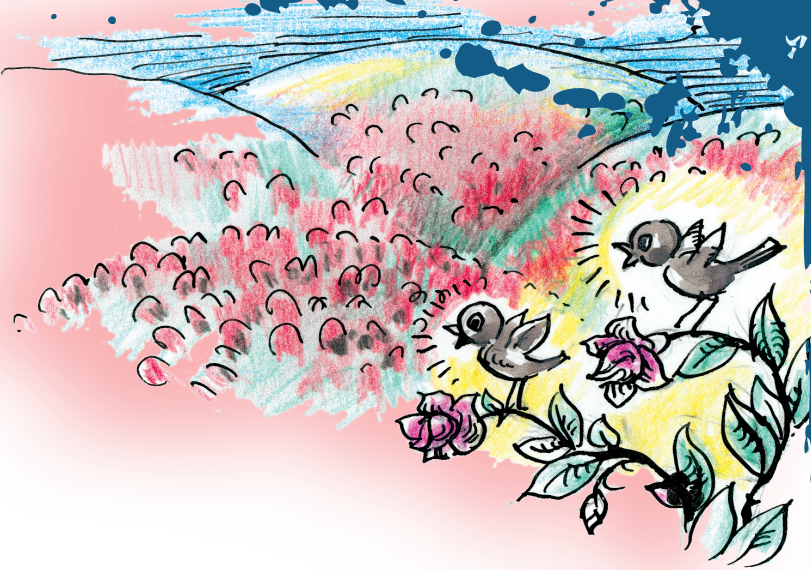
მერე სამივე ერთად დაბრუნდა შინ. იმის შემდეგ კუსუნას ბაკნიდან გამოძრომა აღარასოდეს მოუნდომებია. ცხოვრობდა მასში და ყველა დანარჩენი კუსავით ნელა დაცოცავდა, სამაგიეროდ, თავს ისე უსაფრთხოდ გრძნობდა, როგორც საკუთარ ციხესიმაგრეში.

მხატვარი
როინა ხელეძია

ყაყაჩოთა ალი

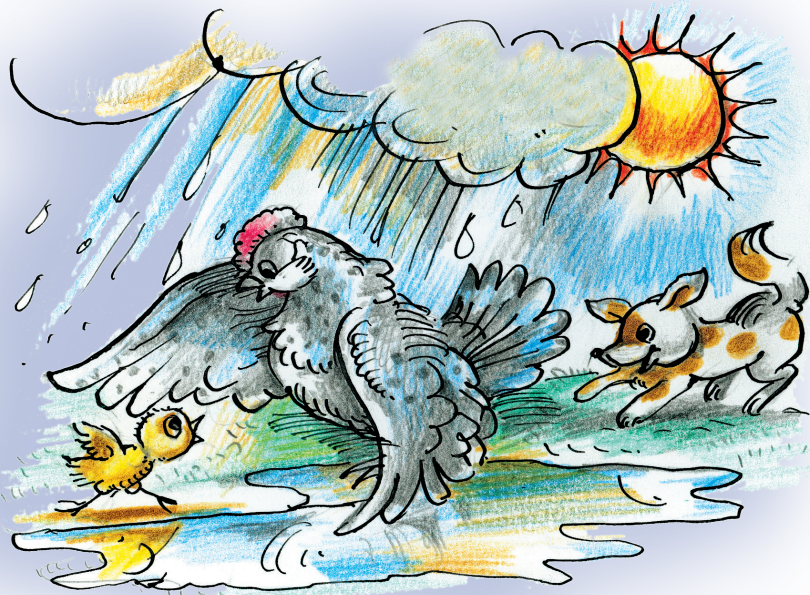
მოსდებია ველ-მინდვრებს
ყაყაჩოთა ალი.
აუვავებულ ბუნებამ
დაატყვევა თვალი.
ქვავის ჩემი საქართველო,
სილამაზის დედა.
ბულბულები უგალობენ,
ვარდებზე რომ სხედან.

ელგუჯა ლეხანიძე

წვიმა, წინილა, მური და მაჩიამი

გამოეხეტა ღრუბელი,
დაიქუნა და იწვიმა,
სულ გაილუმნა წიწილა,
გადარეულმა იწიულა.
მოვიდა ჭრელი მური
და კუდი ააქიციანა.
ეს რომ მაიკომ იხილა,
დაჯდა და ბეჭრი იცინა.
მერე მზემ გამოაჭყიტა,
სხივები ააციმციმა,
კრუნმა ფრთა შეითამაშა
და შეიფარა წიწილა.

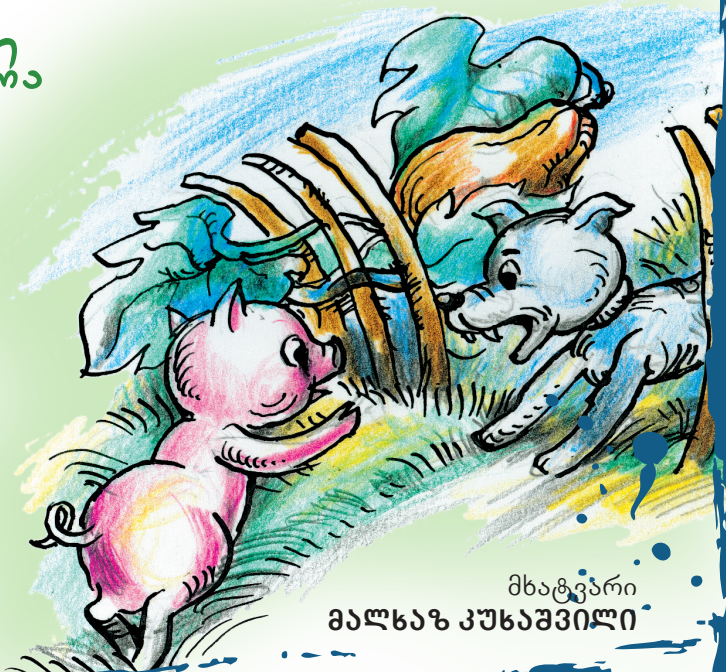

ავთანდილ მებრელიძე

ღრუტუნა და მუფაზა

ღრუტუნამ უთხრა მუფაზას:
- თუ ძმა ხარ, ხელს ნუ შემიშლი.
ბოსტანში გოგრა შევნიშნე,
უნდა შევსანსლო, შემიშვი!

მუფაზამ ასე მიუგო:
- ეგ მეორედ არ ინებო,
თორემ ისეთ დღეს დაგაური,
კუდით ქვას გასროლინებო!

მხატვარი
მალხაზ კუსაშვილი

მარიამ ზეზიაშვილი, 10 წლის,
65-ე სკოლის მოსწავლე

შანტაშელა

ვუძღვნი ჩემი მეგობრის,
მარიამ სომხიშვილის ხსოვნას

იყო ერთი ლამაზი პატარა პეპელა, სახელად მარიპელა. ამქვეყნად მასზე ლამაზი პეპელა არ არსებობდა. ცხრა ფერი ჰქონდა: მწვანე, ცისფერი, წითელი, იისფერი, ვარდისფერი, ოქროსფერი, თეთრი, ყვითელი და ყავისფერი.

მარიპელა სხვებისგან იმითაც გამოირჩეოდა, რომ ზღვისფერი თვალები ჰქონდა. ცაში ნავარდი უყვარდა და მალლა ასული დიდხანს იკარგებოდა. არავინ იცოდა, სად უჩინარდებოდა. ციდან ჩამოფრენილი კიდევ უფრო ლამაზი ჩანდა. ცხრაფერა პეპელა მუდამ იმაზე ოცნებობდა, რომ დაჰყოლოდა. ძალიან უყვარდა პატარა პეპლები – თუ სადმე დაინახავდა, აუცილებლად მიეფერებოდა. მეგობარი ბევრი ჰყავდა, თუმცა ყველაზე მეტად სოფიასთან მეგობრობდა. სოფიას უთვალავი ფერი ჰქონდა, მარიპელას კი ცხრა.

ერთ დღეს მისმა მეგობრებმა გაიგეს, რომ გამოცხადდა ღიმილის კონკურსი, რომელშიც მონაწილეობას იღებდნენ პეპლები, ბზიკები, კალიები, კოლოები, ფუტკრები, ხოჭოები და სხვა მწერები. მინდა გითხრათ, რომ მარიპელა სულ იღიმოდა. ამიტომაც მისმა მეგობრებმა გადანყვიტეს, პეპლების სახელით მარიპელა გამოსულიყო. კონკურსი დაიწყო. სცენაზე მონაწილეები სათითაოდ გამოდიოდნენ, მაგრამ როცა მარიპელა გამოჩნდა, ყიური ფეხზე წამოდგა. გამარჯვებულადაც ის გამოაცხადეს. იმ დღიდან მარიპელას მოღიმარი პეპელა ეწოდა. აქვე გეტყვით, რომ შავ ხოჭოებს შეშურდათ მისი და შურისძიება გადანყვიტეს.

ერთ დღესაც მისმა ოჯახმა დასასვენებლად მინდორში წასვლა გადანყვიტა. მარიპელას ძალიან უყვარდა მინდორი, მაგრამ იმ დღეს რატომღაც ფეხს ითრევდა. მშობლებმა მაინც წაიყვანეს. თურმე საძაგელი ხოჭოები იმ მინდორზე ცხოვრობდნენ. როგორც გითხარით, შურისძიება დიდი ხნის წინათ გადაეწყვიტათ, შურით სკდებოდნენ. როგორც კი მარიპელა მარტო დარჩა, თავს დაესხნენ საბრალოს და ომი გაუმართეს. ბოლოს საშინელმა შავმა ხოჭომ გასრისა ღიმილის დედოფალი.

ამ ამბავმა ყველა დაამწუხრა, ცხარე ცრემლით ტიროდნენ. მარიპელა კი ამ დროს ანგელოზებთან იყო. თავიდან გაუჭირდა შეჩვევა, ცდილობდა, იქიდან გამოქცეულიყო, მაგრამ ვერ ახერხებდა. ბოლოს ყველაზე დიდ პეპელასთან მივიდა და სთხოვა, დახმარებოდა: ძალიან უნდოდა, მის მშობლებს გაეგოთ, რომ ანგელოზების ქვეყანას შეეჩვია და კარგად იყო. დიდმა პეპელამ მოახერხა და მარიპელას მშობლებს გადასცა მისი დანაბარები, ისიც უთხრა, მარიპელამ იცის, პატარა და რომ ჰყავს და ძალიან უხარიაო. მოღიმარმა პეპელამაც შეიტყო, რომ მშობლებმა გაიგეს მისი ამბავი და ამის მერე მშვიდად გააგრძელა ცხოვრება ანგელოზების სამეფოში.

მხატვარი
მალხაზ კუსაშვილი

❄️ ჩივი, ჩივი, თქმის ჩივი.

მეფა, სუფა მეფა

მანო ჩხიკვიანი

მეფა ვაიმეფა,
 მისაწყაო, მკვანა ვაიმეფა,
 თათებს დასწყაოებს ეს და მეფა
 დასწყაოებს მათა.
 „ჩე-მი სამ-მის-დაო,
 სა-ქან-თაე-დაო!“
 დასწყაოდათ თითოთ,
 და მათებს მეფა დასწყაოებს
 ვაიმეფა ვაიმეფა.

ფუნთა „დილი“ პედაგოგია

❄️ ❄️ ❄️ დაბარების დღეს ულოცავს ლევი!

საძაბლოსკენ ვინღი, ვინღი...

ღაღიღი ღაღ
თღღღაღ
ღაღაღღღღღ

მარიამ მატრაველი

ფსიქოლოგი გვირჩევს

მოთხოვნ(ილებ)ები აღზრდისას

იყო მშობელი – ყველაზე დიდი ჯილდო და ყველაზე რთული გამოცდილებაა. მიუხედავად იმისა, რამდენი წლისაა თქვენი შვილი, თქვენ

მაინც მუდმივად გაქვთ საზრუნავი. ზრდით თუ არა შვილს სწორად, ამის მთავარი კრიტერიუმი: ანმყოში ბავშვის კმაყოფილება და მომავალში მისი კეთილდღეობაა. მაგრამ მომავალს რომ ველოდოთ, შემდეგ შეცდომებს ვერ გამოვასწორებთ. კარგი მშობელი აღზრდის შედეგს არ ელოდება – მთელი მისი ყურადღება და ძალისხმევა აღზრდის პროცესზეა მიმართული.

ბავშვის ფიზიკური ჯანმრთელობისთვის, ფსიქიკური განვითარებისა და ბედნიერებისთვის ორი მნიშვნელოვანი პუნქტის ოსტატურად შეთანხმებაა საჭირო: ბავშვის მოთხოვნილებებისა და თქვენი მოთხოვნების. სამწუხაროდ, ეს ხშირად წარმოუდგენლად ესახებათ მშობლებს. მაგალითად, ბავშვს მუდმივად თამაში უნდა, თქვენ კი იცით, რომ მან უნდა ისწავლოს – ასწავლეთ თამაშით და პრობლემა მოგვარდება. თუ თქვენს პატარას ტკბილეული უყვარს, თქვენ კი იცით, რომ მას ხილი და ბოსტნეული სჭირდება, შეთანხმდით, რომ ის მიიღებს ტკბილეულს, თუ შეჭამს ხილსა და ბოსტნეულს. ასეთი კომპრომისის მოძებნა ნებისმიერ სიტუაციაშია შესაძლებელი, ამისთვის, ჩვეულებრივ, ცოტა კრეატიულობა და ქვემოთ მოცემული მეთოდების გათვალისწინებაც საკმარისია.

ბავშვის მოთხოვნილებების დასაკმაყოფილებლად: უპირობოდ გიყვარდეთ შვილი. ბევრ მშობელს გააკვირვებს ასეთი რჩევა, ბევრს ფუჭადაც მოეჩვენება, რადგან ყველა მშობელს უყვარს შვილი, როგორც უნდა იყოს ის. სამწუხაროდ, თქვენი ქცევები ხშირად ბავშვს სანინაალმდეგოს ეუბნება. გიყ-

ვარდეთ უპირობოდ, ნიშნავს, რომ ბავშვს ეს აგრძნობინოთ. ბავშვმა უნდა იცოდეს, რომ თქვენ გიყვართ ის, მიუხედავად იმისა, იცელქა თუ კარგად მოიქცა, დააშავა რამე თუ დაგეხმარათ საქმის გაკეთებაში. ბავშვი რომ დაარწმუნოთ საკუთარ სიყვარულში, სულაც არ არის საჭირო ყველა მისი სურვილისა და მოთხოვნის შესრულება. შეგიძლიათ, უბრალოდ, დაიცვათ შემდეგი წესები:

1. გაუღიმეთ, ნაახალისეთ სირთულეების დაძლევისას;
2. არა აქვს მნიშვნელობა, როგორ გაგაბრაზათ დღის დასაწყისში, ჩაისვით სალამოს კალთაში, ჩაეხუტეთ და აგრძნობინეთ, რომ ძალიან გიყვართ.
3. ნებისმიერი შესაძლებლობისას აკოცეთ, ჩაეხუტეთ, ეთამაშეთ.
4. თუ რამეს დააშავებს, უთხარი, რომ, მიუხედავად თქვენი მისდამი სიყვარულისა, არ მოგეწონათ მისი საქციელი. არასდროს არ უთხრა: „ცუდი ბიჭი ხარ“, „ცუდი გოგო ხარ“. ბავშვი იფიქრებს, რომ თქვენ ის მხოლოდ მაშინ გიყვართ, როცა კარგად იქცევა.
5. ბავშვმა თუ თავისი საქციელით გაგახარათ, არ უთხრა: „კარგი ხარ“, „ჭკვიანი ხარ“, უთხარი: „ძალიან კარგად გამოგივიდა“, „ყოჩაღად გააკეთე“.
6. შეეცადეთ, შენიშნოთ ბავშვის ყოველი წარმატება, ყოველი მოსაწონი ქცევა. ნაახალისეთ, შეაქეთ და დააჯილდოვეთ ის.
7. დააკვირდით, თქვენ მიერ ბავშვის დაჯილდოების, ნახალისებისა და შექების ფაქტები 3-ჯერ მაინც უნდა აღემატებოდეს დასჯის შემთხვევებს. თუ ამ პირობას ვერ ასრულებთ, ჯობს, გადახედოთ, სად უშვებთ შეცდომას.
8. არ გამოკვეთოთ ფავორიტები. ნუ შეადარებთ მას სხვა ბავშვებს, და-ძმა-

- საც კი. დიახ, შეიძლება ამ მიდგომამ გაამართლოს და დღეს მან ისევე კარგად იმეცადინოს, როგორც ამას მისი ათოსანი თანაკლასელი აკეთებს, მაგრამ ხვალ იგივე მეთოდი აღარ გაჭრის, ხოლო შფოთვა თქვენს შვილს მთელი ცხოვრება გაჰყვება.
9. გამოყავით დრო ბავშვისთვის. ამ დროს თქვენ არც მზარეული ხართ, რომელიც გემრიელ საჭმელს აკეთებს; არც თოვლის პაპა, რომელსაც საჩუქარი მოაქვს; თქვენ, უბრალოდ, ბავშვის მეგობარი ხართ, რომელიც მასთან შეთანხმებულად თამაშობს, გულწრფელად ესაუბრება და დიდაქტიკური რჩევა-დარიგებების გარეშე უსმენს მას.
 10. ნუ ელით ბავშვისგან, რომ ის შეძლებს რთული მიზეზ-შედეგობრივი კავშირების დამყარებას და იმის გაგებასა და მიღებას, რატომ არ დაესწართ მისთვის მნიშვნელოვან ბალის ზეიმს ან საფეხბურთო მატჩს. ბავშვისთვის არ არსებობს მიზეზი, რომელიც თქვენს ქცევას გაამართლებს, გარდა ერთისა – თქვენ ის არასაკმარისად გიყვართ.

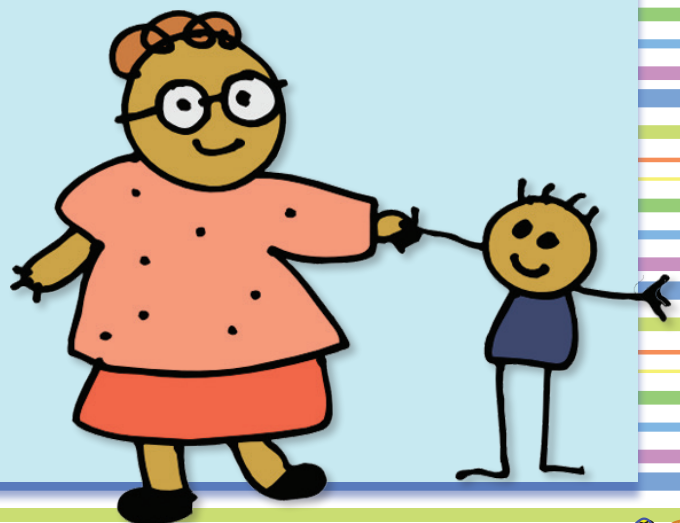
თქვენი მოთხოვნების შესასრულებლად: შექმენით დისციპლინირებული გარემო. ამ მიზნის მისაღწევად გაითვალისწინეთ შემდეგი:

1. განსაზღვრეთ პრიორიტეტები და ჩამოაყალიბეთ ქცევის წესები;
2. წესები უნდა იყოს გონივრული – ბავშვს არ უნდა მოთხოვოთ ის, რაც მის შესაძლებლობებს აღემატება;
3. წესები უნდა იყოს მკაფიო – მოკლე და მარტივი, რათა ბავშვმა შეძლოს მისი გაგება.
4. წესი უნდა იყოს პოზიტიურად ფორმულირებული: უნდა ეუბნებოდეს ბავშვს, რა გააკეთოს. არასწორად ფორმულირებული წესია: „არ გააფუჭო სათამაშოები“. სწორად ფორმულირებული წესია: „გაუფრთხილდი სათამაშოებს.“
5. წესები აუცილებლად გააცანით ბავშვს, წინააღმდეგ შემთხვევაში ის

ვერ შეძლებს მათ შესრულებას.

6. ყურადღება გაამახვილეთ წესების შესრულებისას წახალისებაზე და არა დასჯაზე მათი დარღვევისას.
7. იყავით თანმიმდევრული – არ დაუშვათ გამონაკლისები. თუ ერთხელ მაინც უარი თქვით წესების შესრულებაზე, მათ შესასრულებლად მეორე დღეს გაცილებით მეტი ძალისხმევა დაგჭირდებათ.
8. იმოქმედეთ შეთანხმებულად – თუ ბავშვს ერთი უფროსი საყვედურს ეუბნება, მეორე უფროსი კი ამ დროს აწყენარებს, მაშინ არასასურველი ქცევა აუცილებლად განმეორდება.
9. თუ ზედმეტად უყვირეთ ბავშვს ან არასამართლიანად დასაჯეთ, აუცილებლად მოიხადეთ ბოდიში. ეს საუკეთესო მაგალითი იქნება მისთვის. ისწავლის შეცდომებთან შეგუებას, შეცდომების აღიარებასა და ბოდიშის მოხდას.
10. იყავით ბავშვისთვის მისაბაძი მაგალითი. ბავშვისთვის დასწავლის საუკეთესო გზა მიბაძვაა, მისთვის კი ყველაზე მისაბაძი ადამიანი თქვენ ხართ. თუ თქვენ სამსახურიდან მიდიხართ და ფეხსაცმელს უწესრიგოდ ყრით, არ გაგიკვირდეთ, რომ თქვენი პატარაც უარს იტყვის სათამაშოების დალაგებაზე. თუ თქვენ მას უყვირით, ისიც უხეშად დაგელაპარაკებათ.

დაბოლოს, გახსოვდეთ: საუკეთესო მრჩეველი და ამ რჩევების საუკეთესო შემსრულებელი თქვენ ხართ, რადგან არავინ იცნობს თქვენს შვილს თქვენზე უკეთ და ვერავინ შეძლებს თქვენ მაგივრად მის აღზრდას.

ხოგოს გაჩნდა ცივი კაოვის

თანავარსკვლავედი

(ბასკური ზღაპარი)

როგორც ხდება ხოლმე, იყო და არა იყო რა, იყო ერთი გლეხკაცი. ორი უღელი ხარი ჰყავდა, ცოტა ცხვარი და მცირე მეურნეობაც ჰქონდა. ერთხელ მის ეზოში ქურდები გადაძვრნენ, იფიქრეს, იფიქრეს, რა წაეღოთ და გადაწყვიტეს, ხარები წაეყვანათ. ეზოდან ორი ხარი წაასხეს. გზად პატრონი შეეჩეხათ, განრისხდა, მაგრამ ვერაფერი გააწყო.

– გაიქეცი და ხარები მოაბრუნე, – უყვირა მწყემსს. მწყემსი გაიქცა და უკან აღარ დაბრუნდა.

– წადი და ხარები უკან დააბრუნე, – უბრძანა პატრონმა მოსამსახურეს.

მოსამსახურეც გაიქცა და არც ის დაბრუნდა.

ამ დროს ამინდი შეიცვალა. განთიადამდე ადამიანებზე, მიწაზე და ცხოველებზე ქარი ტრამონტანა ბატონობდა, გლეხებს სულ ფეხებს უბაკუნებდა. ტრამონტანამ გლეხს ხელი სტაცა, დაატრიალა და გაიტაცა. გზაზე მწყემსს, მოსამსახურეს, ქურდებს და ორ ხარს შეხვდა და გადაწყვიტა, ისინიც თან წაეყვანა. შვიდივე მალლა ცაში აიტაცა და ვარსკვლავებად აქცია.

ასე დარჩნენ ისინი ცაზე. ახლა შვიდივე ვარსკვლავი თანმიმდევრობით ერთმანეთს მიჰყვება: გლეხკაცს – მწყემსი, მწყემსს – მოსამსახურე, მოსამსახურეს – ორი ქურდი და ორი ხარი. ეს ღამეული ცის მთავარი ვარსკვლავებია. მათ დიდ დათვს ეძახიან, მაგრამ ეს სახელი ალბათ სხვა ქვეყანაში დაარქვეს, რადგან ბასკეთში ცაში დათვი არავის უნახავს.

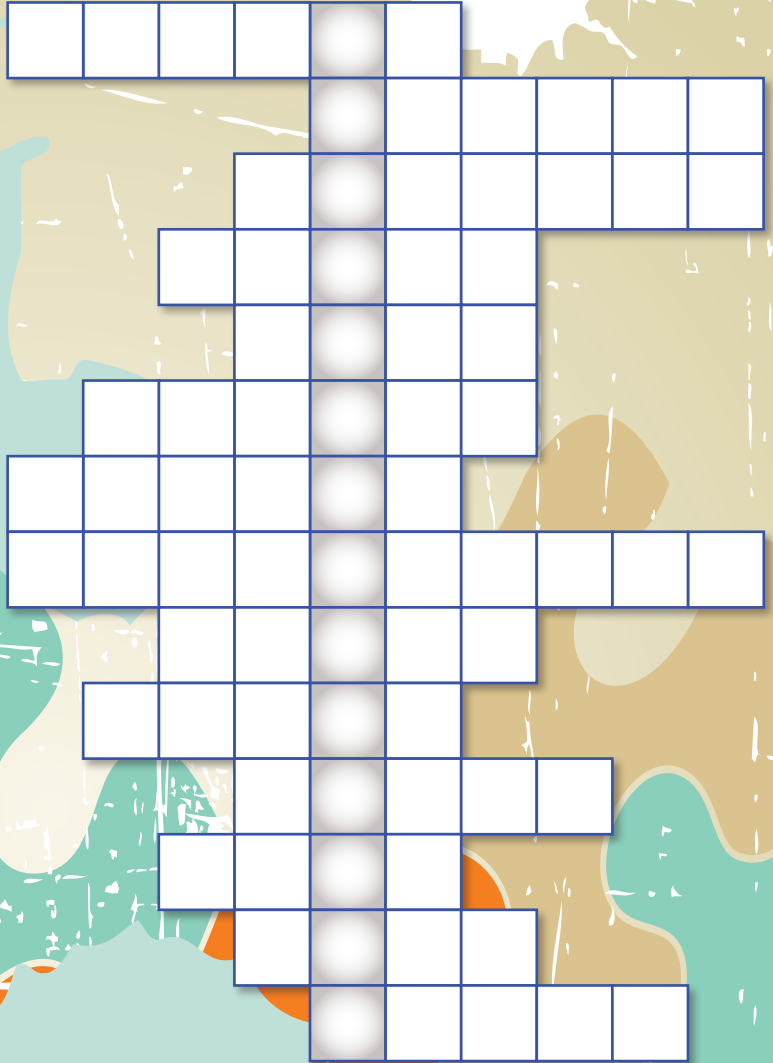
დიდი დათვის თანავარსკვლავედი (ლათ. *Ursa Major*) ცის ჩრდილოეთ ნახევარსფეროს თანავარსკვლავედია. ის შედგება შვიდი ვარსკვლავისგან, რომელთა კონფიგურაცია ჩამჩას წააგავს. ჩამჩის ორი კიდური ვარსკვლავის მიხედვით შეიძლება ვიპოვოთ პოლარული ვარსკვლავი. დიდი დათვი ყველაზე კარგად მოჩანს მარტისა და აპრილის თვეებში.

ტრამონტანა ჩრდილოეთისა და ჩრდილოეთ-აღმოსავლეთის ცივი ქარია, რომელიც ქრის იტალიაში, ესპანეთში, საფრანგეთში, საბერძნეთში, ხორვატიაში და სლოვენიაში. ის ძლიერი და მძაფრი ქარის – ბორას ნაირსახეობაა. ფრანგული წყაროების მიხედვით, ეს სახელწოდება პირველად მარკო პოლომ იხმარა 1298 წელს.

კრისტორდი

ამ კროსვორდს მხოლოდ ის შეავსებს, ვინც ჟურნალის ყველა გვერდს ყურადღებით წაიკითხავს.

1. რა უნდა გაშალო ღამის გასათევად ლაშქრობაში?
2. რა ერქვა კუსას მოფერებით?
3. რა დაუგო კაცმა ღაბუას?
4. ცხოველი, რომლის სახელიც ჰქვია ერთ-ერთ თანავარსკვლავედს;
5. რამდენი ფერი ჰქონდა მარიპელას?
6. რა ერქვა კუსუნას მამას?
7. ვინ გაიღუმპა წვიმაში?
8. რა ჰქვია ბასკურ მითოლოგიაში ქარს?
9. ვინ გაეზა ჩიტბადეში?
10. რამდენი ვარსკვლავია დიდი დათვის თანავარსკვლავედში?
11. რა ერქვა ღაბუას მეგობარ ჩიტს?
12. გაიხსენე კუკურის ცოლის სახელი;
13. ვინ იგვიანებს?
14. ვინ იყო მარიპელას ყველაზე ახლო მეგობარი?

გამოიცნონ ბატყევა

ნათია ჯანაშია

ყვავი რამ გაახარა?
გამოჩეკა? -

ჯიუტი თუა? - ძალიან!
შუბლს რა უმშვენებს? - ქოჩორი!
მშობლები რა ყავს? - ვირები!
თავად რა ჰქვია? -

ცხენის შვილი რომ არის,
გვარზე რომ ხტის, ვიცი,
სახელს ველარ ვიხსენებ.
შემახსენეთ! -

უხარია, თაფლით რომ
ჩაუტკებება ყელი,
მშობლები ჰყავს დათვები,
თავად ჰქვია? -

ვილოცავთ!

სალომა მაისაშვილი

ლუკა გორთამაშვილი

ნუცა
ბარნაბიშვილი

ია
ღვინიაშვილი

გიორგი
გორთამაშვილი

კონსტანტინე
თხელიძე

მთავარი რედაქტორი: ლოდო ნივნივაძე
ნახატი ყდაზე: ვია ლაფაურის
მის.: ზანდუკელის ქ. 1, ტელ.: 2 93 69 77
<http://www.dila.ge>, ელ-ფოსტა: dila1904@yahoo.com, facebook: საბავშვო გამოცემლობა დილა
ფასი: 2 ლარი